

◀ **Fårevejle Kirkegård**, hvor tyskere med geværer blev mødt af danskere med blomster. På stenen rejst af danske ses under data om flyverne: **De kæmpede ogsaa for Danmark.**

skudt ned, få dage før tyskerne selv under Battle of Britain lærte, at bombemaskiner uden jagereskorte var meget sårbare.

Som tiden gik og ugerevyerne kunne vise billeder af bombede tyske byer, blev der skåret ned på den tyske indsats. Æressalut, kranse og efterhånden også begravelsesceremonier blev skåret væk. I **Fårevejle** gjorde danskere med blomster i august 1944 tyskerne aldeles rasende. Sidste trin var begravelse på stedet for nedstyrtningen. I **Dejbjerg** fandt man sig ikke i det i august 1944! Ved **Mårum** blev 2 flyvere aldrig fundet. Ved **Aarestrup** blev de 11 flyvere først fundet i 1947.

Som kortet over flystyrt viser, var der især mange styrt i den sydlige del af landet. Det skyldtes mineudlægninger og bombninger af mål i Tyskland (den gang Østprøjsen), hvor vejen gik over det mindre farlige danske område.

ALLIEREDE FLYVERE PÅ NETTET

Tekst og fotos: Anders Straarup

Allied Airmen – Allierede Flyvere 1939-45 DK er titlen på den hjemmeside med adressen www.airmen.dk som jeg siden august 2007 har opbygget fra grunden på eget initiativ på både engelsk og dansk - til dato uden en krone fra nogen.

Via **klikbare Danmarkskort** over kirkegårde og nedstyrtede fly kan du nemt se flyvere begravet i din del af landet og de fly, der kom ned på din egn.

Via databasen kan du også finde en side om hver flyver, hvert fly og hver kirkegård med flyvere begravet, og du kan nemt skifte mellem de tre måder at se begivenhederne på. Der er fotos af samtlige flyvergravsten og monumenter på nedstyrtningsteder med positioner tydeligt angivet.

Dette er min måde at bygge videre på det, andre har indsamlet. Født i 1944 har jeg ingen personlige erfaringer på området, men 1939-45 har altid haft min interesse.

Anders Bjørnvad fortæller om **Faldne Allierede Flyvere** begravet i Danmark og i **De fandt en vej** om flyvere, der nåede Sverige. Søren Flensted

beskriver på hjemmesiden **Airwar over Danmark** alle fly, der kom ned i Danmark og flyverne i dem. Hovedlinjer og detaljer trækkes op i **Vestallierede luftangreb i Danmark under 2. Verdenskrig** af Henrik Skov Kristensen, Claus Kofoed og Frank Weber. Til det kommer **Skudt ned over Danmark** af Helge W. Gram og en række bøger og hjemmesider om bestemte flystyrt Danmark rundt.

Flyvehistorisk Tidsskrift bragte 1985-91 en artikelserie af Ove Hermansen og andre om allierede flystyrt i det meste af Danmark. Også en fin kilde.

Siden www.airmen.dk bygger med en række tilladelser videre på de nævnte kilder. Typisk kommer der i en samtale henvisning til flere personer, som jeg også bør kontakte, akkurat som omtalen i Flyvehistorisk Tidsskrift gav gode henvendelser.

Du kan se flyvere i **Vadum** begravet i august 1940 med tysk æressalut, kranse og honnør på et tidspunkt hvor disse stædige englændere endnu ikke helt havde forstået, at det var i deres egen interesse at nå en aftale med Tyskland. Alle 11 tunge Blenheim-fly blev

I operationer for at forsyne dansk modstandsbevægelse med våben og faldskærmsfolk omkom 69 allierede flyvere, men flyvere med andre opgaver kæmpede i den samme krig! Der blev begravet 1167 allierede flyvere i Danmark, under 100 nåede Sverige, over 500 blev taget til fange og omkring 500 har ingen kendt grav. Samlet mistede USA og Commonwealth mere end 150.000 flyvere!

Det er ikke bare tal. Det drejer sig om mennesker! På en del headstones er der tekster:

Orritt: *In memory of Ralph, our beloved only son and his comrades. Each day a memory.* **Culley:** *Horses he loved, laughter and the sun. A dog, wide spaces and the open air.* **Gale:** *At the going down of the sun and in the morning we will remember, Mother.* I **Karlsunde** og **Skælskør** hviler også forældrene!

Amerikanerne valgte i 1948 at hjemføre faldne flyvere fra Danmark. At en del af de 127 således bortførte kun nåede en stor militærkirkegård i Belgien er en amerikansk beslutning. Der er stadig 5 fra USAAF begravet i Danmark efter familiernes ønsker.

Gravsteder for amerikanere passes også en del andre steder med blomster og dekorationer året rundt, som var det rigtige grave, nu bare med stenen kaldet mindsten i stedet for gravsten. Se **Højer**, **Sandager** og **Sandby**.

Hvad tænkte flyvere, der var nær nedstyrtning? Det ved vi bl.a. fra maskiner styrtet ned ved **Øster Højt**, **Venslev** og **Alstrup** på Samsø. 2 overlevende fra sidstnævnte fly har stadig gode kontakter på øen. Internettets muligheder er udnyttet ved at linke til mange forskellige sider netop fra omtalen af det fly.

Ved Samsø nedstyrtede en Mosquito fra angrebet på Shellhuset, men det varede 55 år, inden **Becker** blev identificeret.

Det lykkedes bl.a. **Donald V. Smith**, **Wasik** og **Gee** at komme til Sverige.

Til monumenter på kirkegårde som i **Nr. Vorupør**, **Slaglille** og **Sønderby** kommer en stadigt voksende række på nedstyrtningssteder, senest 2 ved **Fil-**

skov i 2008. Monumenter ved **Bellinge**, **Vesterlund** og **Avne** viser danskeres holdninger. Ved **Aastruplund** fik gårdejereren lavet et mindekors, og der er stadig kontakt mellem en flyvers familie og gården, nu rykket et par generationer.

Stednavne kan findes i databasen, hvis ikke du kan klikke dig ind på dem efter at have set på skærmtip. I databasen kan du også søge personnavne.

Du kan frit blande **12 søgekriterier i databasen**. Forskellig baggrund for flyverne, flytyper og 14 operationstyper kan føre til præcise lister, eksempelvis med de i Danmark begravede canadiske flyvere af Lancaster fra en bestemt Squadron dræbt under operationer med Tyskland som bombemål i august 1944!

Arbejdet med www.airmen.dk er langt fra færdigt, men der er nu så meget at se på, at det er rimeligt at præsentere den. Alle fotos er på plads og der er tekster til en voksende række fly med besætning. Positioner af grave og monumenter er også klar, men det kniber

stadig med præcise nedstyrtningssteder, selv om positioner kan findes på kort i stor målestok. Derfor bruger jeg ved angivelser i www.findvej.dk vendinger som **her**, **omkring her** og **måske omkring her**. Som du kan prøve ved **Galsklint**, kan man zoome helt ind, så detaljer kan ses.

Mange mennesker har på forskellig vis hjulpet med til www.airmen.dk er nået så langt som hertil. Det er jeg meget glad for! Se mere på hjemmesiden.

Nu efterlyser jeg præcise positioner, flere links og andet relevant materiale. Ikke fotos fra krigen, men gerne bedre fotos af mine motiver. Der er rundt om fremragende beskrivelser af enkelte begivenheder, som jeg gerne linker til. Det vil også glæde mig at få kommentarer og rettelser. Find mig i Randers i **Om airmen.dk** via forsiden af www.airmen.dk.

En lærer gik mange dage ud i skoven ved **Aaerstrup** for at indhugge navne på en hel flybesætning. Jeg laver denne hjemmeside. To måder at vise noget af det samme på.

